

به نام خدا

شهرداری منطقه ۲۰
معاونت امور اجتماعی و فرهنگی

معاونت امور اجتماعی و فرهنگی
اداره کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی

بررسی نظرات شهروندان شهری در مورد احداث کانال‌های زیر زمینی (فاضلاب) منطقه ۲۰

مجری: ناصر پوررضا کریم سرا

سال ۱۳۸۹

سرشناسه :	پوررضا کریمسرا، ناصر
عنوان و نام پدیدآور :	بررسی نظرات شهروندان شهر ری در مورد احداث کانال‌های زیرزمینی (فاضلاب) منطقه ۲۰ / مجری ناصر پوررضا کریمسرا؛ [برای] معاونت امور اجتماعی و فرهنگی اداره کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی، شهرداری منطقه ۲۰، معاونت امور اجتماعی و فرهنگی.
مشخصات نشر :	تهران: انتشارات جامعه‌شناسان، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری :	۱۰۸ ص.
شابک :	۹۷۸-۶۰۰-۵۹۹۹-۲-۶۶-۳
وضعیت فهرست نویسی :	فیا
موضوع :	شهرداری تهران، منطقه بیست
موضوع :	فاضلاب‌روها -- ایران -- ری -- مدیریت -- نمونه‌پژوهی
موضوع :	شهروندان ایرانی -- ری -- نظرسنجی
شناسه افزوده :	شهرداری تهران، منطقه بیست، معاونت امور اجتماعی و فرهنگی
شناسه افزوده :	شهرداری تهران، منطقه بیست، اداره کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی
رده بندی کنگره :	۶۰۸/۹۰۳۸۹
رده بندی دیویی :	۶۳۸/۳۰۹۵۵۱۲۶
شماره کتابشناسی ملی :	۷۰۳۳۳۲۲

جامعه شناسان
انتشارات جامعه شناسان

معاونت امور اجتماعی و فرهنگی
اداره کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی

نوع گزارش: نظرسنجی

موضوع: بررسی نظرات شهروندان شهر ری در مورد احداث کانال‌های زیرزمینی (فاضلاب) منطقه ۲۰

معاون امور اجتماعی و فرهنگی: دکتر سیدمحمدهادی ایازی

مدیر کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی: سیدرضا مصطفوی

معاون امور اجتماعی و فرهنگی منطقه ۲۰: حبیب‌الله غفوری

مدیر مطالعات اجتماعی و فرهنگی منطقه ۲۰: فریبا جعفرپور

مجری طرح: ناصر پوررضا کریم سرا

ناظر: دکتر علی ایمانی

مدیریت پروژه: اندیشه سرای شهر

صفحه‌آرا: میلاد تاجیک‌نوروزی

سال انتشار: ۱۳۸۹

ناشر: اداره کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی

کلیه حقوق این اثر، متعلق به اداره کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران و معاونت امور اجتماعی و فرهنگی منطقه ۲۰

می‌باشد و هر نوع استفاده، بدون کسب اجازه ممنوع بوده و پیگرد قانونی دارد.

قیمت: ۴۵۰۰ تومان

تیراژ: ۵۰۰

آدرس اداره کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی: میدان گل‌ها - بزرگراه شهید گمنام - ابتدای بزرگراه کردستان - ساختمان معاونت امور اجتماعی و

فرهنگی شهرداری تهران - طبقه دوم/تلفن: ۸۲۱۰۶۰۰۰

آدرس معاونت امور اجتماعی و فرهنگی منطقه ۲۰: شهر ری - میدان فرمانداری - جاده قم (نهری) - خیابان شهید حمید گاشانی - ساختمان

شماره ۳ شهرداری - معاونت امور اجتماعی و فرهنگی منطقه ۲۰/تلفن: ۵۵۹۳۶۹۰۸

پیشگفتار

«شهر تعاملی» بر پایش دیدگاه‌ها و انتظارات شهروندان و مدیران شهری استوار است. در «شهر تعاملی»، رابطه‌ی مردم و مدیران شهری رابطه‌ای دوسویه است. شهروندان خوب و قانونمدار، مدیرانی شایسته و لایق نیاز دارند تا زندگی شهری را برای آن‌ها دلیزیرتر نمایند. در این فضا، آن‌ها تنها برای شنیدن نیستند، چنانکه مدیران، تنها برای «گفتن».

«گفت و شنود» از ویژگی‌های «جامعه‌ی توسعه یافته» است و پیمایش و پایش نظرات شهروندان، شیوه‌ای نظام‌مند برای شنیدن حرف‌های آن‌هاست. مدیریتی که به دیدگاه‌های شهروندان توجه و اعتماد نداشته باشد، در واقع خود را در برابر شهروندان «مسئول» نمی‌شناسد.

ارزیابی نظرات شهروندان

الف. به مدیریت شهری کمک می‌کند تا به طور مستمر و سیستمی عملکرد خود را از دیدگاه «شهروندان» ارزیابی کند نه فقط از دیدگاه «مدیران».

ب. روشی مناسب است برای اثبات کارآمدی یا ناکارآمدی برنامه‌ها، فعالیت‌ها و مجموعه‌ی سازمانی مدیریت به تفکیک بخش‌ها و انجام اصلاحات لازم برای بهبود کیفیت با هزینه‌ی کمتر و کارآمدی بیشتر.

پ. امکان اعمال تنبیه و اعطای پاداش را مبتنی بر ارزیابی عملکرد عینی و واقعی فراهم می‌آورد.

ت. با بررسی نظرات شهروندان درباره‌ی یک فعالیت واحد در زمان‌های مختلف (مطالعات طولی) شاخصی برای ارزیابی بهبود یا پسرقت کیفیت ارائه‌ی خدمات به شهروندان فراهم می‌شود.

ث. پاسخ مناسب به انتظارات شهروندان، حجم نارضایتی عمومی و زمینه‌های قانون‌گریزی را کاهش می‌دهد. مدیریت شهری، هزینه‌های گزافی را بابت قانون‌گریزی شهروندان پرداخت می‌کند.

ج. با کسب دیدگاه‌های شهروندان، پیش از اجرای طرح‌ها و پروژه‌ها، می‌توان آسیب‌های اجرای آن را به حداقل رساند و یا از بسترهای فرهنگی برای حذف موانع ناخواسته بهره جست.

چ. دریافت نظرات شهروندان و تکیه بر خردجمعی، زمینه را برای مشارکت مدنی آنان در فرآیندهای اجتماعی هموار و هزینه‌های اداره شهر را کاهش می‌دهد.

عنوان این نظرسنجی «بررسی نظرات شهروندان شهر ری در مورد احداث کانال‌های زیر زمینی (فاضلاب) منطقه ۲۰» بوده که در سال ۱۳۸۹ انجام شده است. امید است نتایج این مطالعه بتواند سهمی هر چند ناچیز در جهت ارائه پاسخ مناسب به مدیران داشته باشد. بدون تردید کاربرست یافته‌ها و نتایج نظرسنجی توسط شهرداران و معاونین، علاوه بر بهبود شرایط، باعث افزایش اعتماد شهروندان به این گونه برنامه‌ها خواهد شد.

برخود لازم می‌دانم از کلیه همکاران طرح، مجری جناب آقای ناصر پوررضا کریم‌سرا، ناظر جناب آقای دکتر علی ایمانی، پرسشگران، متصدیان ورود داده‌ها و افرادی که به نحوی در این طرح با ما همکاری مستقیم و غیرمستقیم داشته‌اند صمیمانه تقدیر و تشکر شود.

حبیب‌الله غفوری

معاون امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری منطقه ۲۰

سیدرضا مصطفوی

مدیر کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران

چکیده

هدف از انجام این تحقیق بررسی نظرات شهروندان شهری در مورد احداث کانال‌های زیر زمینی (فاضلاب) منطقه ۲۰ است. این مطالعه به روش پیمایشی و با استفاده از نمونه‌گیری تصادفی سهمیه‌ای انجام گرفته که در آن انتخاب بلوک‌های نمونه بر اساس تصادف بوده و تعداد نمونه هر منطقه بر اساس سهم منطقه از جمعیت شهر تهران تعیین گردیده و همچنین جنسیت و سن نیز با توجه به سهمی که هر یک در منطقه به خود اختصاص می‌دهند تعیین شده و سپس در داخل بلوک‌ها پاسخگویان به روش نمونه‌گیری سیستماتیک انتخاب گردیده و با آنان مصاحبه صورت گرفته است. در مجموع با ۶۰۰ نفر از شهروندان دارای سن ۱۵ سال و بیشتر مصاحبه شده است.

مهم‌ترین یافته‌های تحقیق به شرح زیر است:

- ۸۲/۶ درصد در حد زیاد و خیلی زیاد وجود کانال‌های زیر زمینی (فاضلاب) در سطح منطقه را ضروری دانسته‌اند.

- ۵۴/۴ درصد در حد زیاد و خیلی زیاد برای شهرداری منطقه در زمینه احداث کانال‌های زیر زمینی (فاضلاب) نقش موثر قائل هستند.

- ۳۰/۴ درصد در حد زیاد و خیلی زیاد عملکرد شهرداری منطقه ۲۰ در زمینه احداث کانال‌های زیر زمینی (فاضلاب) را موفق دانسته‌اند.

- ۳۲/۴ درصد پاسخگویان ارزیابی خوبی از وضعیت ظاهری کانال‌های فاضلاب نداشته (بد و خیلی بد) و در مقابل ۳۳/۹ درصد ارزیابی خوب و ۳۲/۶ درصد پاسخگویان ارزیابی بینابین (نه خوب و نه بد) در این خصوص داشته‌اند.

- ۲۳/۲ درصد پاسخگویان ارزیابی کم و خیلی کم و ۴۳/۲ درصد ارزیابی زیاد و خیلی زیاد و ۲۲/۷ درصد پاسخگویان ارزیابی بینابین (متوسط) از تأثیر کانال‌ها بر بهداشت محیط داشته‌اند.

- ۲۳/۵ درصد پاسخگویان ارزیابی خوبی در این زمینه تأثیر کانال‌ها بر کاهش آسیبهای زیست محیطی نداشته و در مقابل ۳۳/۱ درصد این تأثیر را خوب ارزیابی نموده‌اند. ۳۴/۳ درصد پاسخگویان ارزیابی بینابین (متوسط) داشته‌اند.

- ۲۶/۱ درصد پاسخگویان ارزیابی کم و خیلی کم و در مقابل ۴۰ درصد ارزیابی زیاد و ۳۳/۹ درصد پاسخگویان ارزیابی بینابین (متوسط) از تأثیر کانال‌ها بر وضعیت آبهای زیر زمینی داشته‌اند.

www.ketab.ir

فهرست مطالب

فصل اول) کلیات تحقیق

- ۱-۱. طرح مسئله ۲
- ۱-۲. اهمیت موضوع ۴
- ۱-۳. سوالات تحقیق ۸
- ۱-۴. اهداف تحقیق ۹

فصل دوم) روش‌شناسی تحقیق

- ۲-۱. روش تحقیق ۱۳
- ۲-۲. جامعه آماری پژوهش ۱۳
- ۲-۳. حجم نمونه ۱۳
- ۲-۴. شیوه نمونه‌گیری ۱۴
- ۲-۵. اعتبار و روایی تحقیق ۱۵
- ۲-۶. کدگذاری و استخراج داده‌ها ۱۵
- ۲-۷. نحوه تجزیه و تحلیل داده‌ها ۱۶

فصل سوم) ویژگی‌های جمعیت نمونه

۳. ویژگی‌های فردی پاسخگویان و متغیرهای زمینه‌ای ۱۹
- ۳-۱. جنس ۱۹
- ۳-۲. وضعیت تأهل ۲۰
- ۳-۳. گروه‌های سنی ۲۱
- ۳-۴. وضع یا میزان تحصیلات پاسخگویان ۲۲
- ۳-۵. وضعیت اشتغال پاسخگویان ۲۳
- ۳-۶. میزان تقریبی هزینه ماهانه خانوار پاسخگویان ۲۴
- ۳-۷. وضعیت مسکن پاسخگویان ۲۵
- ۳-۸. مدت اقامت پاسخگویان در تهران ۲۶

فصل چهارم) یافته‌های تحقیق

۴. تحلیل‌های توصیفی و استنباطی در ارتباط با نگرش شهروندان دربارهٔ احداث کانال‌های زیر زمینی (فاضلاب) منطقه ۲۰ ۲۹
- ۴-۱. میزان اطلاع از وجود کانال‌های زیر زمینی (فاضلاب) متعدد در سطح منطقه ۲۹
- ۴-۲. اطلاع پاسخگویان از عبور کانال‌های زیر زمینی (فاضلاب) از محله ۳۰
- ۴-۳. ضرورت وجود کانال‌های زیر زمینی (فاضلاب) در سطح منطقه ۳۱
- ۴-۴. نقش شهرداری در احداث کانال‌های زیر زمینی (فاضلاب) در سطح منطقه ۳۲

۴-۵	ارزیابی عملکرد شهرداری منطقه ۲۰ در زمینه احداث کانال‌های زیر زمینی (فاضلاب).....	۳۳
۴-۶	وضعیت کانال‌های فاضلاب منطقه.....	۳۴
۴-۶	مناسب بودن وضعیت ظاهری کانال‌های منطقه ۲۰.....	۳۴
۴-۶-۱	اقدام به پوشاندن کانال‌ها.....	۳۴
۴-۶-۲	مناسب بودن محل‌های قرارگرفتن درپوش کانال‌ها.....	۳۶
۴-۶-۳	مناسب بودن مصالح بکار رفته در ساخت دیواره و کف کانال‌های فاضلاب.....	۳۷
۴-۶-۴	مناسب بودن زیبایی ظاهری پوشش رویی کانال‌ها.....	۳۹
۴-۶-۵	تعمیر به موقع کانال‌های فاضلاب.....	۴۰
۴-۶-۶	نگهداری اصولی و مسئولانه کانال‌ها (امنیت کانال).....	۴۱
۴-۶-۷	همسطح سازی کانال‌های فاضلاب با کوچه یا خیابان های منطقه.....	۴۲
۴-۶-۸	در معرض دید نبودن کانال‌ها.....	۴۳
۴-۶-۹	رفع به موقع گرفتگی کانال‌های فاضلاب.....	۴۴
۴-۶-۱۰	شاخص ارزیابی وضع ظاهری کانال‌ها.....	۴۵
۴-۶-۱۱	شاخص اهمیت وضع ظاهری کانال‌ها.....	۴۷
۴-۶-۱۲	مقایسه مؤلفه‌های شاخص وضع ظاهری کانال‌های فاضلاب.....	۴۹
۴-۶-۱۳	رابطه ویژگی‌های فردی پاسخگویان با ارزیابی آنان از وضع ظاهری کانال‌های فاضلاب.....	۵۱
۴-۷	تأثیر کانال‌های فاضلاب بر وضعیت بهداشت محیطی منطقه ۲۰.....	۵۲
۴-۷-۱	تأثیر کانال‌های فاضلاب بر کاهش حیوانات موزی (موش و گربه و...).....	۵۳
۴-۷-۲	تأثیر کانال‌های فاضلاب بر کاهش بیماری‌های واگیردار.....	۵۵
۴-۷-۳	تأثیر کانال‌های فاضلاب بر پیشگیری از انتشار انواع باکتری‌ها و میکروب‌ها.....	۵۶
۴-۷-۴	تأثیر کانال‌های فاضلاب بر جلوگیری از انتشار انواع مواد سمی - صنعتی.....	۵۷
۴-۷-۵	تأثیر کانال‌های فاضلاب بر جلوگیری از انتشار بوی نامطبوع فاضلاب.....	۵۹
۴-۷-۶	تأثیر کانال‌های فاضلاب بر جلوگیری از آب‌گرفتگی معابر در فصول بارندگی.....	۶۰
۴-۷-۷	لایروبی به موقع کانال‌های فاضلاب.....	۶۱
۴-۷-۸	شاخص ارزیابی تأثیر کانال‌های فاضلاب بر بهداشت محیط.....	۶۲
۴-۷-۹	شاخص اهمیت تأثیر کانال‌های فاضلاب بر بهداشت محیط.....	۶۴
۴-۷-۱۰	مقایسه مؤلفه‌های شاخص تأثیر کانال‌های فاضلاب بر بهداشت محیط.....	۶۵
۴-۷-۱۱	رابطه ویژگی‌های فردی پاسخگویان با ارزیابی آنان از تأثیر کانال‌های فاضلاب بر بهداشت محیط.....	۶۷
۴-۸	تأثیر کانال‌های فاضلاب بر کاهش آسیب‌های زیست محیطی منطقه ۲۰.....	۶۸
۴-۸-۱	تأثیر کانال‌های فاضلاب بر جلوگیری از به هم خوردن تعادل محیط زیست.....	۶۸
۴-۸-۲	تأثیر کانال‌های فاضلاب بر حفظ سطح آبهای زیرزمینی.....	۷۰
۴-۸-۳	تأثیر کانال‌های فاضلاب بر هدایت آبهای سطحی (باران و برف) به کانال‌ها.....	۷۱

- ۴-۸-۴. تأثیر کانال‌های فاضلاب بر بازیافت و تصفیه آب‌ها پس از جمع‌آوری ۷۲
- ۴-۸-۵. تأثیر کانال‌های فاضلاب بر استفاده از آبهای پالایش شده در فضای سبز شهر ۷۳
- ۴-۸-۶. شاخص ارزیابی تأثیر کانال‌های فاضلاب بر کاهش آسیبهای زیست محیطی ۷۴
- ۴-۸-۷. شاخص اهمیت تأثیر کانال‌های فاضلاب بر کاهش آسیبهای زیست محیطی ۷۶
- ۴-۸-۸. مقایسه مؤلفه‌های شاخص تأثیر کانال‌های فاضلاب بر کاهش آسیبهای زیست محیطی ۷۸
- ۴-۸-۹. رابطه ویژگی‌های فردی پاسخگویان با ارزیابی آنان از تأثیر کانال‌های فاضلاب بر کاهش آسیبهای زیست محیطی ۸۰
- ۴-۹. تأثیر کانال‌های فاضلاب بر وضعیت آبهای زیر زمینی منطقه ۲۰ ۸۲
- ۴-۹-۱. تأثیر کانال‌های فاضلاب بر ممانعت از آلودگی آبهای زیر زمینی (جلوگیری از نفوذ آگو به سفره‌های آب زیر زمینی) ۸۲
- ۴-۹-۲. تأثیر کانال‌های فاضلاب بر پیشگیری از شسته شدن خاک و سستی زمین ۸۴
- ۴-۹-۳. تأثیر کانال‌های فاضلاب بر پایین بردن سطح آبهای زیر زمینی ۸۵
- ۴-۹-۴. تأثیر کانال‌های فاضلاب بر دفع صحیح فاضلاب و امکان بازیافت آن ۸۶
- ۴-۹-۵. تأثیر کانال‌های فاضلاب بر ممانعت از آلودگی محصولات کشاورزی پایین دست منطقه ۸۸
- ۴-۹-۶. شاخص ارزیابی تأثیر کانال‌های فاضلاب بر وضعیت آبهای زیر زمینی ۹۰
- ۴-۹-۷. شاخص اهمیت تأثیر کانال‌های فاضلاب بر وضعیت آبهای زیر زمینی ۹۲
- ۴-۹-۸. مقایسه مؤلفه‌های شاخص تأثیر کانال‌های فاضلاب بر وضعیت آبهای زیر زمینی ۹۴
- ۴-۹-۹. رابطه ویژگی‌های فردی با ارزیابی از تأثیر کانال‌های فاضلاب بر وضعیت آبهای زیر زمینی ۹۶
- ۴-۱۰. پیشنهادات پاسخگویان جهت بهبود خدمات‌رسانی شهرداری منطقه در خصوص کانال‌های فاضلاب ۹۷

فصل پنجم) نتیجه‌گیری

- نتیجه‌گیری ۱۰۳
- منابع ۱۰۸